

ÖĞRETMENLERİN VE VELİLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDAKİ VELİ TOPLANTILARINA İLİŞKİN ALGILARI*

Sevda KOÇ AKRAN**, İnci KOCAMAN***

Alındı/Received: 25.06.2018

Düzeltildi/Revised:15.08.2018

Kabul Edildi/Accepted: 28.08.2018

Özet

Bu çalışmanın temel amacı öğretmenlerin ve velilerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin algılarını belirlemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim- öğretim yılında Bitlis iline bağlı Tatvan ilçesi, Siirt ve Van ili merkez ilçelerine bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören çocukların velileri ve bu okullarda çalışan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmanın veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen uzman görüşüne başvurulmuş ve bu görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeleri yapılan 26 maddelik "Veli Toplantısına İlişkin Veli Görüş Anketi" ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Nicel ve nitel araştırma desenlerinin birlikte ele alındığı karma yöntem kullanılmıştır. Normal dağılımın görüldüğü maddelerde, nicel verileri analiz etmek için frekans, %, cinsiyet için t-testi, öğrenim durumu içinde ANOVA testi; nitel verilerin analizi içinde betimsel ve içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, velilerin, öğretmenin veli toplantılarını belli bir plan ve aşamaya göre gerçekleştirdiği, yapılan bütün veli toplantılarına katılımın sağladığı ve veli toplantısında öğretmene çocuğun sınıf-içi arkadaş ilişkileri ile ilgili soru sorulduğu görüşüne daha fazla katılım gösterdikleri görülmüştür. Ayrıca, kadın velilerin yapılan bütün toplantılara katılım gösterdikleri ve veli toplantılarını çocuklarının gelişimi hakkında birer ipucu olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Veli Toplantıları, Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen ve Veli Algıları

PERCEPTION OF THE TEACHERS AND PARENTS REGARDING PARENTS' MEETINGS IN THE PRE-SCHOOL EDUCATION INSTITUTION

Abstract

This study mainly aims to determine perception of the teachers and parents regarding parents' meetings in the pre-school education institution. The participants of the study are parents and teachers of the children who attend nurseries in city centres of Bitlis, Siirt and Van. Data collection method is Parents' View test about Parents' Meeting developed by the researchers and semi-structured interview. Mixed method dealing with quantitative and qualitative research patterns was used. To analyze the quantitative data t-test was used to gender, frequency, %, ANOVA test to education status; to analyze the qualitative data, descriptive analysis and content analysis were used. This research highlights that parents of girls were more willing to attend parents' meetings that those of boys in terms of contribution to learning. As a result of research, according to our participant observations, parents recognise that parents' meetings took place according to a plan, which has stages and the parents mainly ask the question about peer interactions in the classroom. Also, this research find that mothers attended almost all meetings and a meeting can create an opportunity to observe their children progress.

Keywords: Parents' Meeting, Preschool Education, Teachers and Parents' Perception.

* Bu çalışma, 3-5 Mayıs 2018 tarihleri arasında Muş Alparslan Üniversitesi tarafından düzenlenen "Uluslararası STEM ve Eğitim Bilimleri Kongresi"nde (International STEM and Educational Sciences Congress) sunulan sözlü bildirinin genişletilmiş halidir.

** Dr.Öğretim Üyesi, Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimler Bölümü, sevdakc@gmail.com

*** Yüksek Lisans Öğrencisi, Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

1. GİRİŞ

Çocukların doğduğu ilk andan itibaren etkileşime girdiği çevre, ailesidir. Bu nedenle çocuğun gerek gelişimsel, gerekse akademik yaşamı ailesinden bağımsız düşünülemez. Okul öncesi dönemde bulunan çocuklar ilk defa bu dönemde ailelerinden ayrılmakta ve aile dışındaki sosyal deneyimleri yaşamaya başlamaktadır.

Okul öncesi eğitim programında belirtilen kazanımların gerçekleşebilmesi ve öğrenmelerin kalıcı olması ailede de desteklenmesine bağlıdır. Öğretmen, yaptığı çalışmalarla velilerin okul öncesi dönem hakkındaki farkındalık kazanmalarını sağlayarak velilerin bu döneme yönelik algılarını etkileyebilmektedir (Kol, 2015). Velilerin, bilgi çağının gerektirdiği şekillerde kendilerini ve çocuklarını yetiştirebilmeli ve eğitimi yaşamının her alanında uygulayacak bireyler yetiştirmeye çalışması, toplumun refahı açısından da oldukça önemli bir konudur (Güleş ve Erişen, 2013). Eğitimde yaşanan değişimler ve reformlar karşısında okulların ve velilerin dirençli olması ve dolayısıyla toplumun ayakta durabilmesi için veli- okul işbirliğinin sağlanması oldukça önemlidir (Çalışkan ve Ayık, 2015). Ailelerin eğitim sürecine katılımının etkili olduğu ve ülkelerin sosyo-ekonomik açıdan gelişimine katkı sağladığı ve okul-aile işbirliğinin daha iyiye gitmesine yardımcı olduğu bilinmektedir. Örneğin; gelişmiş ülkelerde aile katılımına çok büyük önem verildiği ve eğitim politikalarına da yansıtıldığı bilinmektedir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010)

Anne-babaların okul öncesi dönemden başlayarak merak ettiği ve üzerinde durduğu en önemli noktalardan biri çocuklarının eğitiminin nasıl olacağıyla ilgilidir. Veliler, çocuklarının nasıl bir ortamda eğitim gördüklerini ve hangi faaliyetleri gerçekleştirdiklerini merak etmektedir. Veli toplantıları ve diğer aile katılım çalışmalarıyla velilerin bu sürece dâhil olup meraklarını gidererek sürecin bir parçası olmalarının sağlanması gerekmektedir (Çelenk, 2003)

Öğretmenler, özellikle ders yılı başında ve yıl içinde okulda değişik toplantılar yaparak aileleri okula davet edip yıl içinde yapılacak faaliyetlerle ilgili aileleri bilgilendirip ve onların da isteklerini ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak sürece dâhil etmeleri önemli bir konudur. Yapılacak toplantılarda öğretmenin yeterli iletişim becerisine sahip olması ve konuşulacak konuları somutlaştırabilmesi sürecin daha etkili olmasını sağlamaktadır (Şimşek, 2008). Eğitim- öğretim yılı başındaki toplantılarında görüşülecek konuların okul öncesi eğitimin önemi ve kapsamı ile ilgili, ara toplantılardaki konuların ise daha çok ulaşılabilecek hedefler ile ilgili olması gerekmektedir (Parlayıcı, 2010). Aileler, bu süreçte kendilerinden beklenenleri yapar ve evde çocuklarını destekleyerek okulda öğrenilenlerin kalıcı olmasını sağlayabilirler (Gökkyer, 2017).

Öğretmenlerin en çok kaygı duyduğu ve merak ettiği konulardan biri çocukların ailede ve okul dışı yakın çevrelerinde öğrenme süreçlerine nasıl katıldıklarıyla ilgilidir. Çocukların öğrenmelerini içselleştirmeleri için öğretmen-veli işbirliğinin çok iyi bir şekilde sağlanmasına bağlıdır (Gökkyer, 2017). Öğretmenler, çocukların yaşadıkları aile ortamını, verilen ödevlerdeki yardımlarını ve ailenin öğretmenle ve okuldaki sorunlarla ilgili neler konuşulduğu hakkında bilgi sahibi olmak ister. Okul ile ailesinin işbirliği içerisinde olduklarını bilen çocukların sınıfta daha olumlu davranışlar sergilemeye çalıştıkları bilinmektedir (Çayak ve Ergi, 2015).

Okuldaki faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi ve niteliğinin artırılabilmesi eğitim-öğretim sürecine ailelerin de katılması ile mümkün olabilmektedir. Ailenin sürece dâhil olması ile öğrenci davranışlarında da olumlu değişimler meydana gelmektedir (Genç, 2005). Öğretmen, öğrencilerini yakından tanımaya çalışmalı ve çocuk için aileden gerekli yardımı ve desteği almaya çalışmalıdır. Öğretmen, velileri farklı yönlerle sürece dâhil etmelidir (Gökçe, 2000). Ailenin sosyo-ekonomik yapısı çocuğun sınıf içinde kendini rahat bir şekilde ifade etmesine yardımcı olmaktadır. Ailenin okula karşı

bakış açısı süreci olumlu ya da olumsuz yönlerden etkilemektedir (Sevinç, 2006). Bu süreçte her iki tarafın da dikkatle davranması ve birbirlerinin yetki alanına saygı göstererek hareket etmesi gerekir.

Okullarda kurulan okul-aile birliklerinin esas amacı veli-okul iletişimini güçlendirmek olsa da bu birlik yıllardır ekonomik gündem maddelerinin daha fazla konuşulduğu bir toplantı mekânı olarak görüldüğünden dolayı hafızalarda yer edinmiştir (Özgan ve Aydın, 2010). Öğretmenlerin çevre olanaklarını da kullanarak velilerin süreçte söz sahibi olmalarını sağlamalı ve okul öncesi dönemde aile desteğinin önemli olduğunu hissettirebilmelidir. Çocukların ev ortamında aldığı destek ve yaşadığı deneyim, okulda öğrendiklerine de yardımcı olmakta ve okuldaki başarısını yükseltmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin, çocuğun ve aile ortamını daha iyi değerlendirip, çocuğa faydalı olabilecek eğitim olanakları hazırlayabilmesi için aile ile iletişiminin iyi olması gerekmektedir.

Çocuğun kazandığı ilk deneyimler aile ortamında gerçekleştiği için öğretmenin öğrencinin ailesini de tanıması onlarla sürekli iletişim halinde olması oldukça önemlidir. Okul öncesinde aile-okul işbirliğinin geliştirilmesi kullanılan programın esnekliğinin aile şartları da göz önünde bulundurularak daha etkili hale getirilmesine yardımcı olmaktadır.

Okul-aile işbirliğinin sağlanması ile öğrenciler de demokratik ortamlarda söz söyleme hakkına daha fazla sahip olmakta ve kendini daha rahat ifade edebilmektedir. Okul –aile işbirliği iletişim becerilerinin gelişmesine, yaratıcı düşünme ve empati duygularının gelişmesine yardımcı olmaktadır. Ancak çoğu zaman aileler, veli toplantılarında maddi destek ya da başta bulunmaları gibi taleplerle karşılaşabilmektedir. Öğretmenler, ailelerin okulla ilgili bu algıları değiştirmek amacıyla veli toplantılarını sık sık ve amacına uygun gerçekleştirmeye çalışmalıdır. Öğretmenler, velilerin toplantıya katılım sağlamaları için veli toplantısını yapmadan önce toplantıyla ilgili yazılı olarak ya da sms yoluyla gerekli bilgileri velilere ulaştırmalıdır (Atakan, 2010). Veli toplantılarında çocuklarla ilgili değerlendirmeler ve yaptıkları faaliyetlerin gelişimleri hakkında konuşulmalıdır. Problem durumlarında ailelerin konuşmalarına yer verilmeli gerekirse toplantı dışında bireysel görüşmelerde yapılmalıdır (Güler, 2010).

Veli toplantılarında yıl içinde yapılacak faaliyetlere paralel olarak velilerin sahip oldukları meslekleri gelip sınıfta tanıtılabilmeleri için ve çocukları yakından tanıyıp zaman geçirmeleri için toplantıda gerekli düzenlemeler yapılabilir ve okul öncesi eğitim programı daha verimli hale getirilebilir (Çağdaş ve Seçer, 2007). Ailelerin çocuklarını destekleyici bir tutum içerisinde olması çocukların okul başarısının en önemli şartıdır. Ayrıca ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ve eğitim anlayışı da okula karşı olan bakış açısını da etkilemektedir.

Aileler bazen ekonomik, sosyal ve duygusal sebeplerden dolayı okul yönetimi ve öğretmenle bir araya gelmekten kaçınabilmektedir. Hem velilerin hem de öğretmenlerin birbirlerine karşı görüş ayrılığı içinde olmak yerine bir araya gelmek için fırsatlar yaratması ve bundan faydalanabilmesi çocukların gelişimleri açısından oldukça önemlidir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010). İlgili literatür incelendiğinde okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarının çocukların eğitimine katkısı ile ilgili çok az çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Problem cümlesi olarak öğretmenlerin ve velilerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin algıları olarak belirlenmiştir. Bu çalışma da öğretmenlerin ve velilerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin algılarını inceleyerek literatürdeki bu eksikliği gidermeye çalışılmıştır

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmenlerin ve velilerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin algılarını belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) Velilerin, veli toplantısına ilişkin görüşlerinin dağılımı nasıldır?
- 2) Cinsiyetlerine göre, velilerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
- 3) Öğrenim durumuna göre, velilerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
- 4) Öğretmenlerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

2.1 Araştırma Modeli

Araştırmada nicel ve nitel araştırma desenlerinin birlikte ele alındığı baskın az baskın karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntemde, nicel ve nitel veriler beraber işleme tabi tutulmaktadır. Karma yöntemlerde bu işlem yapılırken, bazen nitel veriler ağırlıkta olmakta ve nitel veriler nicel verilerden destek almakta, bazen tersi bir durum söz konusu olmaktadır. Bazen de nitel ve nicel veriler aynı zamanda elde edilmektedir (Gay, Airasion & Mills, 2006). Bu araştırmada da baskın olarak nicel (1., 2.. ve 3. alt problem) , az baskın olarak nitel (4. alt problem) verilerden yararlanılmıştır.

2.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim- öğretim yılında Bitlis iline bağlı Tatvan ilçesi, Siirt ve Van ili merkez ilçelerine bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören çocukların velileri ve bu okullarda çalışan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubuna katılan katılımcılar gönüllük esasıyla belirlenmiştir.

2.3 Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen uzman görüşüne başvurulmuş ve bu görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeleri yapılan 26 maddelik “Veli Toplantısına İlişkin Veli Görüş Anketi” ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Anket geliştirilirken, ilk önce problem cümlesi belirlenmiştir. Araştırmanın amacı ile maddelerin bir uyum içerisinde olmasına dikkat edilmiştir. Daha sonra, taslak form hazırlanmıştır. Taslak form için okul öncesinde çalışan dört öğretmene, eğitim programı ve öğretim anabilim dalındaki iki, ölçme ve değerlendirme alanında bir, iki Türkçe öğretmenin görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlardan gelen eleştiri ve öneriler sonucunda taslak formun ön uygulaması yapılmıştır. Ön uygulamadan elde edilen dönütler sonucunda, asıl uygulamaya geçilmiştir. Anketteki ifadeler 4’lü likert tiplemesi ile derecelendirilmiştir (“Tamamen katılıyorum”;4, “Katılıyorum”;3, “Katılmıyorum” ;2, “Hiç katılmıyorum”; 1 puan verilmiştir).

Araştırmada kullanılan diğer bir veri toplama aracı, araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Yıldırım ve Şimşek’e (2008) göre, görüşme nitel araştırmada özellikle sosyal bilimlerde çok kullanılan bir veri toplama aracıdır. Bunun sebebi olarak görüşmede bireylerin, üzüntülerini, şikâyetlerini, ilgilerini, tutumlarını kısaca duygu ve düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etmesi olarak gösterilmektedir. Bu araştırmada da görüşme formu hazırlanırken, ilk önce soruların problem cümlesi ile tutarlı olmasına dikkat edilmiştir. Sonra sorular katılımcıların anlayacağı şekilde hazırlanmış, dil ve ifade bakımında uygunluğu konusunda ise üç Türkçe öğretmenin görüşüne başvurulmuştur. Görüşme formunda yer alan soruların uygunluğu için aynı zamanda bu konuda

çalışmaları olan iki uzmanın düşünceleri de alınmıştır. Uzmanlardan gelen eleştiri ve öneriler doğrultusunda görüşme formu katılımcılara uygulanmıştır.

2.4 Verilerin Analizi

Araştırmada nicel verilerin analizinde 1. alt problemlere cevap aramak amacıyla, frekans, %, 2. alt problem için normal dağılımın olduğu maddelerde t-testi, 3. alt problem için de ANOVA testi uygulanmıştır. Öğrenim durumunda hangi gruplar arasında farkın olduğunu belirlemek amacıyla Sheffield testi kullanılmıştır. Araştırmada ankette yer alan maddeler ayrı ayrı olarak ele alındığı için Cronbach alpha katsayısına bakılmamıştır.

Araştırmanın nitel verilerin analizinde betimsel ve içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2008) göre nitel verilerin analizinde betimsel ve içerik analizi gibi iki yöntem önerilmektedir. Betimsel analizde derinlemesine analiz gerektirmezken, içerik analizinde elde edilen veriler derinlemesine analize tabi tutulmaktadır. Bu araştırmada kullanılan betimsel analiz yönteminde sorulan sorulardan hareketle, araştırmanın kavramsal bir çerçevesi oluşturulmuş ve veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Burada amaç, verilerin hangi temalar altında düzenleneceği ve sunulacağını belirlemektir. Daha sonra verilerin anlamlı ve mantıklı bir biçimde bir araya getirilmesi için önceden belirlenen kavramsal çerçeye dayalı olarak veriler okunmuş ve düzenlenmiştir. Son olarak veriler tanımlanmış, ilişkilendirilmiş ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmada doğrudan alıntılar yapılırken, öğretmenlerin isimleri yerine, Ö1, Ö2, Ö3, D4 kodları kullanılmıştır. İçerik analizinde ise, elde edilen verilerden kategoriler oluşturulmuş, bu kategoriler /alt kategoriler içerisine giren kelimeler ve cümleler sayılmıştır.

3. BULGULAR

3.1 Velilerin, Veli Toplantısına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Araştırmada velilerin, veli toplantısına ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Velilerin, Veli Toplantısına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Madde No	Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1	33	20,0	49	29,7	20	12,1	3	1,8
2	36	21,8	57	34,5	12	7,3	0	0
3	39	23,6	57	34,5	8	4,8	1	0,6
4	45	27,3	52	31,5	7	4,2	1	0,6
5	35	21,2	49	29,7	17	10,3	4	2,4
6	29	17,6	45	27,3	28	17,0	3	1,8
7	18	10,9	36	21,8	42	25,5	9	5,5
8	34	20,6	60	36,4	8	4,8	3	1,8
9	34	20,6	54	32,7	13	7,9	4	2,4
10	39	23,6	49	29,7	14	8,5	3	1,8
11	39	23,6	40	24,2	22	13,3	4	2,4
12	41	24,8	51	30,9	9	5,5	4	2,4
13	49	29,7	49	29,7	5	3,0	2	1,2
14	43	26,1	52	31,5	6	3,6	4	2,4
15	48	29,1	43	26,1	10	6,1	4	2,4
16	63	38,2	35	21,2	5	3,0	2	1,2
17	54	32,7	43	26,1	7	4,2	1	0,6
18	55	33,3	39	23,6	7	4,2	4	2,4
19	6	3,6	21	12,7	44	26,7	34	20,6
20	4	2,4	12	7,3	37	22,4	52	31,5
21	40	24,2	41	24,8	12	7,3	12	7,3

Tablo 1'in Devamı

Madde No	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum				
22	43	26,1	46	27,9	11	6,7	5	3,0
23	57	34,5	42	25,5	3	1,8	3	1,8
24	58	35,2	41	24,8	4	2,4	2	1,2
25	58	35,2	40	24,2	6	3,6	1	0,6
26	27	16,4	44	26,7	23	13,9	11	6,7

Tablo 1' de görüldüğü üzere velilerin, öğretmenin veli toplantılarını belli bir plan ve aşamaya göre gerçekleştirdiği, yapılan bütün veli toplantılarına katılımın sağlandığı ve veli toplantısında öğretmene çocuğun sınıf-içi arkadaş ilişkileri ile ilgili soru sorulduğu görüşüne daha fazla katılım gösterdikleri görülmüştür. Ayrıca velilerin, öğretmenin toplantı dışındaki zamanlarda da ailelere zaman ayırıp çocukla ilgili gereken bilgileri velilerle paylaştığı görüşüne de çok fazla katılım sağladıkları görülmüştür. Velilerin, toplantılara anne-baba dışındaki bireylerin katıldığı görüşüne ise hiç katılmadıkları görülmüştür.

3.2 Cinsiyetlerine Göre, Velilerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Veli Toplantılarına İlişkin Puanları

Araştırmada cinsiyete göre velilerin, okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantısına ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyetlerine Göre, Velilerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Veli Toplantılarına İlişkin Puanlarının t-Testi Sonuçları

Madde No	Değişken	N	\bar{X}	S	sd	t	p
2	Kadın	73	3,34	0,65	103	2,850	0,00*
	Erkek	32	2,96	0,53			

*p<0.05

Tablo 2'de görüldüğü üzere, kadın velilerin lehine anlamlı farklılık gözlenmiştir (p<0.05). Buradan hareketle, kadın velilerin yapılan bütün toplantılara katılım gösterdikleri ve veli toplantılarını çocuklarının gelişimi hakkında birer ipucu olarak gördükleri söylenebilir.

3.3 Öğrenim Durumuna Göre Velilerin, Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Veli Toplantılarına İlişkin Puanları

Araştırmada öğrenim durumlarına göre velilerin, okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantısına ilişkin görüşlerinin dağılımı Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenim Durumu Göre, Velilerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Veli Toplantılarına İlişkin ANOVA Sonuçları

Maddeler		Değişken									
	Öğrenim durumu	N	\bar{X}	SS	Varyans Kaynağı	Kareler Top.	sd	Kareler Ort	F	p	A.F
16	İlköğretim	283	3,64	0,48	Gruplar arası	5,745	4	1,436	3,381	0,01*	1-3
	Ortaöğretim	7	3,54	0,69							
	Ön lisans	16	3,68	0,47	Gruplar içi	42,484	100	,425			2-3
	Lisans	177	3,00	0,86							
	Lisansüstü	105	3,71	0,75							
				Toplam							
17	İlköğretim	283	0,53	0,57	Gruplar arası	4,851	4	1,213	2,968	0,02*	1-2
	Ortaöğretim	7	0,51	0,55							
	Ön lisans	16	0,50	0,63	Gruplar içi	40,863	100	,409			1-3
	Lisans	177	2,94	0,65							
	Lisansüstü	105	3,57	1,13							
				Toplam	45,714	104					
25	İlköğretim	283	3,57	0,57	Gruplar arası	4,938	4	1,235	3,145	0,01*	1-3
	Ortaöğretim	7	3,51	0,69							
	Ön lisans	16	3,68	0,47	Gruplar içi	39,252	100	,393			2-3
	Lisans	177	3,00	0,70							
	Lisansüstü	105	3,57	0,53							
				Toplam	44,190	104					

*p<0.05

Tablo 3’de görüldüğü üzere, 16., 17. ve 25. maddelerde anlamlı farklılık gözlenmiştir (p<0.05). 16.maddede ilköğretim ve ön lisans mezunu olan veliler ile ortaöğretim mezunu olan veliler arasından öğretmenlerin sadece toplantıyla sınırlı kalmadığı, velileri toplantı dışında da bilgilendirdiği görüşüne ilköğretim mezunu olan veliler ve ortaöğretim mezunu olan veliler daha fazla katılım göstermiştir. 17. maddede ilköğretim ve ortaöğretim mezunu olan veliler ile ilköğretim ve ön lisans mezunu olan veliler arasından öğretmenlerin velileri toplantı dışında yapılacak faaliyetler hakkında bilgilendirdiği görüşüne ilköğretim mezunu olan veliler daha çok katılım göstermiştir. 25. maddede ise ilköğretim ve ön lisans mezunu olan veliler ile ortaöğretim ve ön lisans mezunu olan veliler arasından öğretmenlerin veli toplantısı yaparak aile- okul arasındaki bağı güçlendirdiği ve verim sağladığı görüşüne ilköğretim mezunu olan veliler daha fazla katılım göstermiştir.

3.4 Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Veli Toplantılarına İlişkin Görüşleri

Öğretmenlerin okul öncesi eğitim kurumlarındaki veli toplantılarına ilişkin görüşlerinin betimsel analiz sonuçları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Veli Toplantılarına İlişkin Görüşlerinin Betimsel Analiz Sonuçları

Kodlama		Kodlama		Kodlama Yoğunluğu	
Sorular	Kategoriler	f	%	f	%
Veli toplantılarında en fazla görüşülen konu nedir?	Çocukların öz bakım becerileri	21	50	30	37.50
	Öğretmen-çocuk iletişimi	9	21.42	20	25
	Sosyal faaliyetler	7	16,66	10	12,50
	Aile-çocuk iletişimi	5	11.02	10	12.50
TOPLAM		42	100	80	100
Veli toplantılarına karşı velilerin yaklaşımı nasıl olmaktadır?	Olumlu yaklaşım	28	62.22	30	60
	Olumsuz yaklaşım	17	37.78	20	40
TOPLAM		45	100	50	100
Veli toplantıları sizin için ne anlam ifade etmektedir?	İşbirliği süreci	21	52.50	40	66.66
	Mesleki deneyim	19	47.50	20	33.34
TOPLAM		40	100	60	100
Veli toplantısını genelde nerede yapıyorsunuz?	Okul içi	32	80	35	58.33
	Okul dışı	8	20	25	41.67
TOPLAM		40	100	60	100

Tablo 4’te görüldüğü üzere, 45 öğretmenle yapılan görüşmelerin betimsel analizi yer almaktadır. Öğretmenlere yapılan görüşmelerde öğretmenlere “veli toplantılarında en fazla görüşülen konuların neler? olduğu sorulmuştur. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerin betimsel analiz sonuçları doğrultusunda, “çocukların öz bakım becerileri, sosyal faaliyetleri, aile çocuk ve öğretmen çocuk iletişimi kategorileri oluşturulmuştur.

Çocukların öz bakım becerileri kategorisinde [giyinme (f=6), beslenme (f=5), temizlik (f=5), tuvalet (f=5)]; öğretmen-çocuk iletişimi kategorisinde [jest-mimiklerini kullanma (f=4), etkinliklere açık katılım gösterme (f=3), kurallara uyma (f=2)]; sosyal faaliyetler kategorisinde [gezi (f=4), sınıf dışı etkinlikler (f=3)] ve son olarak aile-çocuk iletişimi kategorisinde [kendini ifade etme (f=3), dinleme (f=2)] görüşleri yer almıştır. Buradan hareketle, öğretmenler veli toplantılarında çocukların nasıl giyindiklerini, giyinmelerinde kimlerin? yardımcı olduklarını (örn.1-2-3-4-5-6), öğretmen ile çocukların nasıl? bir iletişim sürecinde olduklarını, bu iletişim sürecinde çocukların nasıl? tepkiler verdikleri (örn.7-8-9-10), çocukların gerçek yaşamdaki deneyimlerini artırmak amacıyla geziler düzenlenip düzenlenmediği (örn.11-12-13-14) ve ailenin çocuklarıyla olan iletişim sürecinin nasıl? olduğu (örn.15-16-17) en fazla görüşülen konular olduğunu ifade etmişlerdir.

[1] “..Öz bakım becerileri ...soyunma....giyme...” (Ö₁)

[2] “...Veli toplantılarında velilerle beraber okulun çocuklarının üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri, gelişim düzeyleri ve giyinmeleri ile ilgili görüşleri... konuşulur.”(Ö₅)

[3] “...kıyafetlerini temiz tutma, doğru giyinme...”(Ö₁₀)

[4]” ...öz bakım becerileri önemlidir. Genellikle özgüven becerisi kazandırılmalıdır. Nasıl giyineceğini bilmelidir.”(Ö₁₁)

[5]”...aileler genellikle çocuk yanlış giyindiğinde hemen müdahale ederler. Biz bunun olmaması gerektiğini söylüyoruz. Çünkü çocukta özgüven eksikliği olur.”(Ö₁₈)

[6]“Çocukların öz bakım becerilerini kazanabilmeleri için yapılması gerekenler, kıyafetlerini doğru giymeleri.....”(Ö₂₁)

[7]“....çocukları en iyi tanımanın yolu onlarla iletişim kurmaktır...(Ö₂)

[8]”...veli toplantılarında aile çok soruyor....çocuklarımızın iletişimi nasıl”(Ö₃)

[9] ...”özellikle bazı çocuklar kendilerini rahat ifade edemiyor. .ismini söyleyemiyor.. bunu aileye söylüyorum...”(Ö₁₂)

[10]”..jest ve mimiklerini çok iyi kullanan çocuklar var veli toplantılarında bu çocukların ailelerine bu bilgiyi veriyorum” (Ö₁₉)

[11]”Aileler en çok geziler hakkında sorular soruyor”(Ö₄)

[12]“Veli toplantısında aileler çocuklarının daha fazla yerler görmesini istiyorlar”(Ö₁₃)

[13] “Her veli çocuğunun sosyal faaliyetlerde yer almasını gösteri, gezi, sergi,vb. faaliyetlerde aktif rol alarak gelişimine katkı sağlamasını istediği için genelde bu konu ile ilgili sorular sorulmaktadır”

[14]”Toplantılarda en fazla konuşulan konu sosyal faaliyetlerdir....geziler...”(Ö₃₉)

[15]”..toplantılarda çocuğun evdeki durumu, iletişim süreci konuşuluyor”(Ö₃₀)

[16] “çocuklarlaevdenasıl?iletişimkurduklarınısoruyoruzailelere...”(Ö₃₄)

[17]“bazı çocuklar okulda hiç konuşmazlar ben ailelerine bunun sebebini soruyorum”(Ö₄₀)

Tablo 4'e göre ailelerin veli toplantılarına karşı yaklaşımı olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride toplanmıştır. Olumlu yaklaşımda (her veli toplantısına gelme (f=7), sorumluluk alma (f=6), planlarını erteleme (f=6), anne-baba birlikte katılma (f=5), ilgili olma (f=4) davranışında] bulunmaktadır. Olumsuz yaklaşımda ise [toplantıya gelmemek için bahane bulma (f=5), unutma (f=4), öğretmenle tartışma (f=4), sorumluluk almama (f=4)] davranışları yer almaktadır. Buradan hareketle, veli toplantılarına ailelerin yaklaşımı olumlu olduğu kadar (örn.18-19-20-21-22-23-24) olumsuzdadır (25-26-27-28-29).

[18] “Veli toplantılarına velilerin yaklaşımı çoğunlukla olumlu olmasının yanı sıra çocuklarını değerli ve önemli gördüklerini çocukları hakkında daha fazla bilgi almak istediklerini beyan ederek toplantıları yararlı bulduklarını ve olumlu yaklaşımlar sergilediklerini gözlemledim.”(Ö₂₁)

[19]”Velilerin yaklaşımı gayet iyi. Herhangi bir tartışma ortamı yaratılmadan gayet iyi biri iletişim içerisinde karşılıklı bilgi alış-verişi yapılarak toplantıda fikirler sunulmaktadır.”(Ö₁)

[20]”..veli toplantılarını kaçırmayan aileler var...”(Ö₃₇)

- [21]"Veliler toplantılara karşı gayet ilgili. Veliler benimle irtibat halinde olup gerekli bilgileri ve önerileri almak istemektedirler."(Ö₃₉)
- [22]"Benim velilerim oldukça ilgili. Benim fikrime önem verip benimle işbirliği içerisinde gerekli koordinasyonu sağlamaya çalışan velilerim bulunmaktadır."(Ö₄₁)
- [23]"Velilerin hepsi uyumluydu. Çünkü; bu toplantıların dolaylı olarak çocuklarının tüm gelişim alanlarına katkı sağlayacağını farkında olan velilerim bulunmaktadır. "(Ö₄₂)
- [24]"Velilerimizin veli toplantılarına yaklaşımı gayet olumlu. Toplantı saatine uymayıp geç gelen velilerimiz olsa bile , katılım iyi."(Ö₄₃)
- [25]"Olumlu yaklaşımları var, fakat; "misafirler var, bebeğim evde gelemiyorum, çabuk gitmem lazım" tarzında istekleri oluyor."(Ö₁)
- [26]"Toplantı saatlerine riayet edilmemekte, bir kısmı toplantıya katılmakta istikrarlı ancak bir kısmı özellikle daha çok ilgi isteyen çocukların velileri katılım göstermemektedir. Toplantıda konuşulan konularda hem fikir olsak da sonrasında alınan kararların uygulanmasında geri dönüt almak çok zor oluyor."(Ö₇)
- [27]"..çocuklar hepimizin çocukları ama toplantıya gelince çok bahaneleri, işleri oluyor"(Ö₁)
- [28]" ..aileleri toplantıya getiremiyoruz çok bahaneleri var."(Ö₁₅)
- [29] "...epey işim var deyip gelmiyorlar....(Ö₃₀)

Tablo 4'e göre veli toplantıları öğretmenler için ailelerle kurulan işbirliği süreci ve mesleki deneyimdir. İşbirliği sürecinde öğretmenler (aileleri yakından tanımakta (f=8), aileler öğretmeni tanımakta (f=7), aile-okul etkileşimi artmakta (f=6));mesleki deneyim olarak da [öğretmene insanları tanıma fırsatı vermekte (f=7), öğretmen farklı olaylarda nasıl? tepki vereceğini bilmekte (f=6), öğretmenin bilgi, becerisi konusunda dönüt vermekte (f=6)]'dir. Buradan hareketle öğretmenler için veli toplantıları çocukların ailelerini yakından tanıma (örn.30-31-32-33-34-35-36-37) ve farklı kişilik/özelliğe sahip bireyleri tanıma (örn.38-39-40-41-42-43-44) sürecidir.

- [30]"Benim için çocuk ile işbirliği demek. Çünkü çocuk demek veli demek. Veliyi veli toplantısında tanıyıp çocuğun yaşadığı ortam hakkında bilgi edinebilmemiz mümkün."(Ö₉)
- [31]"Çocukları daha fazla tanımak anlamına geliyor. Çünkü veli toplantısı ile çocukların içinde yaşadığı aile ortamının nasıl olduğu hakkında bilgi sahibi olup çocuğun davranışlarına daha yararlı bir şekilde çocukların yararına bazı düzenlemeler yapılabiliyor. "(Ö₁₇)
- [32]"Ben eğitimin aileden başladığına inanıyorum. Aile- okul işbirliği halinde olduğumuz için veli toplantısının sık sık yapılıp veli ile fikir alış-verişi yapılması çocuklar ve velilere katkı sağlıyor."(Ö₂₆)
- [33]"Aile öğretmeni tanıyor...Benim için velilerin görüşü ve yaklaşımı oldukça önemli olduğu için veli toplantısı benim için çok önemli."(Ö₂₇)
- [34]"Okulda yapılan çalışmaların amacına ulaşıp ulaşmadığını veli toplantılarında velilerden aldığımız geri dönüşler sayesinde anlayabiliyoruz. "(Ö₃₄)

[35]”Annenin, ailenin sınıfta neler yapıldığını , çocukların hangi potansiyelde olduklarını ve kapasitesi gereğince neler yapabilecekleri velilerle paylaşılabiliyor. Olumlu davranışların devamı, olumsuz olan davranışın da veliyle işbirliği ,karşılıklı anlayışla çözümü için gereklilik durumunu ifade etmektedir.”(Ö₃₇)

[36]”Bana göre veli toplantısı eğitim verdiğin öğrencilerin ilk eğitmeni olan anne-babalar ile bir araya gelip görüş ve eleştirilerimizi paylaşarak bilgi alış-verişinde bulunduğumuz samimi bir ortam.”(Ö₄₁)

[37]“Veli toplantısı benim için velilerle işbirliğini, çocukların buldukları gelişim ve davranışlarının üst seviyeye taşınması, iyi bir neslin oluşmasına rehberlik etmeyi, farklı duygu ve düşünceleri harmanlayarak ortak bir karar vermeyi ve beraberliği ifade etmektedir.”(Ö₄₄)

[38]” Veli toplantıları ile farklı insanları tanıyoruz. “(Ö₈)

[39]” Bazen veli toplantılarına aile bireyleri dışındaki insanlar da katılabiliyor... “(Ö₂₂)

[40]” veli toplantılarıyla aileden öğrendiğimiz şeyler oluyor. Sınıfta bazen çocukların görmediğimiz yanlarını bu toplantılarla aileden öğreniyoruz “(Ö₂₃)

[41]”çok farklı aileler var hepsinin beklentileri değişik oluyor “(Ö₂₇)

[42]“ her ailenin çocuğun tepkileri farklı oluyor. Bu kişilikler mesleğime katkı sağlıyor “(Ö₃₅)

[43]”...veli toplantıları bana bazen insanları yakından tanıma imkanı vermektedir “(Ö₄₃)

[44]”hayatın her alanında değişik insanlarla karşılaşıyoruz. Veli toplantılarında ben bunu çok gördüm”(Ö₄₄)

Tablo 4’de görüldüğü üzere, öğretmenler veli toplantılarını genelde okulda ve okul dışında yapmaktadır. Veli toplantıları okulda (etkinlik yapılan sınıfta (f=12), okulun boş sınıflarında (f=7), kütüphanede (f=7), öğretmenler odasında (6)); okul dışında ise [kültür merkezlerinde (f=4) düşün salonunda (f=2), başka bir okulun konferans salonunda (f=2)] olacak şekilde planlanmaktadır. Buradan hareketle öğretmenler veli toplantılarını çocukların eğitim-öğretim sürecinin yapıldığı sınıflarda (örn.45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56) ve okulun dışındaki alanlarda (örn.57-58-59-60)yaptıkları söylenebilir

[45] “Toplantıları genelde sınıfımızda yapıyorum, daha rahat bir ortam oluştuğunu düşünüyorum.”(Ö₁)

[46]”Veli toplantısını genelde etkinlik sınıfında yapıyorum ...”(Ö₅)

[47]“Veli toplantısını genelde sınıfımda yapıyorum. Bu durum kendimi daha rahat hissetmemi sağlıyor. Hem de ebeveynler çocuklarının eğitim aldıkları ortamda buldukları için daha verimli oluyor.”(Ö₉)

[48]“İmkânlarımız ölçüsünde mecbur kaldığımız için genelde sınıfımızda yapıyoruz.”(Ö₁₀)

- [49]"Genelde sınıfta yapıyorum. Bu sırada çocuklar başka bir sınıfta yer alıyor ve onlara göz kulak olacak personellere emanet ediyorum. Okulda konferans salonu vb. yer almamasından dolayı toplantı sınıfta gerçekleşmektedir."(Ö₁₂)
- [50]"Veli toplantısını genelde sınıfta yapmayı tercih ediyorum . Velilerin çocuklarının eğitim gördükleri ortamda bulunmaları onların hoşuna gidiyor.(Ö₁₄)
- [51] "Belli bir yerimiz olmadığı için mecburen kendi sınıfımızda yapıyoruz."(Ö₁₈)
- [52]"...sınıf ortamında mecburen yapıyorum."(Ö₂₁)
- [53]"...gelen veli sayısı az olduğu için sınıfta yapıyorum"(Ö₂₆)
- [54]"okul bana destek olsa okul dışında yapacağım ama çoğunlukta sınıfta oluyor veli toplantısı"(Ö₂₈)
- [55]"her zamanki gibi sınıfa oluyor..."(Ö₃₅)
- [56]"sınıfta yapıyorum ama verim alamıyorum"(Ö₃₈)
- [57] "bir seferinde kültür merkezinde yapmıştık aileler çok mutlu oldular"(Ö₁₃)
- [58]"...farklılık olsun diye ve aileler rahat kendilerini ifade etsinler diye belediye kültür merkezinde yaptık"(Ö₁₆)
- [59]"..veli toplantısını ailelerin istediği ve önerisi ile genelde boş olduğunda kültür merkezinde yapıyoruz"(Ö₃₃)
- [60]"çocukların katılımıyla kültür merkezinde yapmıştım çocuklarda ailelerde çok eğlenmişti"(Ö₃₆).

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmada veli toplantılarının öğretmen tarafından belirli bir plan ve program çerçevesinde düzenlendiği, velilerin veli toplantılarına katılım gösterdikleri, bu katılımlarda velilerin çocukları ile ilgili sorular sordukları görülmüştür. Veli toplantıları Genç'e (2005) göre okul ve aile işbirliği için önemli bir süreçtir. Bu süreçte veliler, veli toplantıları sayesinde çocuklarının okuldaki çalışmaları, gelişimleri, aynı şekilde öğretmenin çocukların okul dışındaki faaliyetleri hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Velilerin ve öğretmenin karşılıklı çocuk hakkındaki bilgi paylaşımı, çocukların gelecekteki eğitim hedefleri için önemli görülmektedir (Reynolds, 1992). Çocuklar ne kadar küçük yaşta aileler ve öğretmenler tarafından bir bütün olarak tanınırsa onlarla ilgili kararlarda doğru adımlar atılması kaçınılmaz olacaktır. Tabi bu adımların doğru bir şekilde ilerlemesi için başta da ifade edildiği gibi veli toplantılarının aileler tarafından doğru algılanması ve amacının ne? olduğunun bilinmesi gerekmektedir. Bunun içinde veli toplantıları hakkında önceden velilere bilgi verilmelidir. Veli toplantılarının yardım amaçlı bir süreç olmadığı velilere hissettirilmedi. Velilerin de çocuklar kadar eğitim sürecinin bir parçası olduğu ve çocuklar hakkında birincil bilgi kaynağı olduğu açıklanmalıdır (Sümbül ve Yavuz, 2004). Başka bir deyişle, hem öğretmenler hem veliler çocukların yaşamında önemli eğitimlerdir ve dolayısıyla çocuk hakkındaki kararlarda karşılıklı bir birini etkilemektedir (Harrison, 2003).

Öğretmenlere yapılan görüşmelerde öğretmenlere veli toplantılarında en fazla görüşülen konuların neler? olduğu sorulmuştur. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerin betimsel analiz sonuçları doğrultusunda, çocukların öz bakım becerileri, sosyal faaliyetleri, aile çocuk ve öğretmen -çocuk

iletişimi kategorileri oluşturulmuştur. Okul öncesi eğitimde Temiz ve Bayraktar'ın (2014) belirttiği gibi çocukların öz bakım becerileri önemlidir. Çocuklar bu dönemde birçok beceriyi tam olarak yerine getirememektedir. Buna karşın bazı yaşam becerilerini yerine getirmeleri ve aileye bağımlı olmamaları hem aile hem de öğretmen tarafından beklenmektedir. Bunlar temizlik, beslenme ve kendi başına bir kıyafeti giyme vs. davranışdır (Oktay, 2004). Çocuk, odasını, oyuncaklarını toplama, yemekten önce ve sonra ellerini yıkama, kıyafetlerini kirletmeme gibi temizlik alışkanlığı davranışı ile kazanmaktadır. Bilişsel ve fiziksel gelişimi için doğru beslenmesi gerekmektedir. Bu davranışlar çocuğa öğretmen ve veli tarafından zorlama, baskı yapılmadan kazandırılmalıdır. Ailede ilk kazandırılan bu ve bunun gibi davranışlar okul tarafından desteklenmelidir ve çocukların bu davranışları yapma düzeyleri konusunda öğretmenlerden dönütler alınmalıdır. Bunu öğrenmenin en iyi yolu da veli toplantılarıdır. Bu sebeple veli toplantıları veliler tarafından önemsenmelidir. Öğretmen ile işbirliği içerisinde çalışılmalıdır. Veli toplantılarının yapıldığı yer ve saate veliler katılım göstermelidir. Aynı şekilde öğretmenlerinde veli toplantılarını düzenlerken aynı hassasiyeti göstermelidir. Her çocuğun gelişimi hakkında bilgi sahibi olmalı ve veliye kendi gözlemleri ile çocuğu anlatmalıdır (Genç, 2005; Gazazoğlu, 2007; Danaoğlu, 2009; Çayak ve Ergi, 2015).

Öneriler

- Araştırmada okul öncesi eğitim kurumlarında yapılan veli toplantılarına ilişkin öğretmen ve veli algıları dikkate alınmıştır. Veli toplantılarının diğer öğretim kademelerindeki velilere ve öğretmenlere olan etkisi araştırılabilir.
- Veli toplantısının, öğretmenlerin mesleki becerilerine katkıları konusunda nitel çalışmalar yapılabilir.
- Veli toplantısının, çocukların akademik, sosyal vb. becerilerine katkısı araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- Atakan, H. (2010). *Okul Öncesi Eğitiminde Aile Katılımı Çalışmalarının Öğretmen ve Ebeveyn Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale
- Aydoğan, Y. *Okul Öncesi Eğitim Programlarında Aile Katılımı*, (Güler, T.) Anne-Baba Eğitimi, Ankara, 2010
- Çağdaş, A. ve Seçer, Z. *Anne-Baba Eğitimi*, Kök Yayıncılık, Ankara , 2007
- Çalışkan, N. ve Ayık, A. (2015). Okul Aile Birliği ve Velilerle İletişim, *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2ss:69-82.
- Çayak, S. ve Ergi, D. (2015). Öğretmen-Veli İşbirliği İle İlkokul Öğrencilerinin Sınıf İçindeki İstenmeyen Davranışları Arasındaki İlişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11 (2015), ss:59-77.
- Çinkır, Ş. ve Nayır, F. (2017). Okul Aile İşbirliği Standartlarına İlişkin Veli Görüşlerinin İncelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, ss:32
- Çelenk, S. (2003). Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması. *İlköğretim-Online* 2 (2) ss: 28-34.
- Danaoğlu, G. (2009). *Sınıf Ve Branş Öğretmenlerinin İlköğretim 5. Sınıflarda Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlar Ve Bu Davranışlarla Baş Etme Stratejileri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdoğan, Ç. ve Demirkasimoğlu, N. (2010). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, :3(2010), ss: 399-431.
- Gay, L.R., Airasian, P. & Mills, G.E. (2006). *Educational research. Competencies for analysis and applicayions*. Merrill Prentice Hall, Ohio, Seventy edition.
- Gazazoğlu, Ö. (2007). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 6 Yaş Çocuklarına Özbakım Becerilerinin Kazandırılmasında Oyun Yoluyla Öğretimin Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İzmir

- Genç, S.Z., (2005). İlköğretim 1. Kademedeki Okul-Aile İşbirliği İle İlgili Öğretmen ve Veli Görüşleri. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), ss:227-243
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde Okul Aile İş birliğinin Geliştirilmesi, IV. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, 15-16 Ekim 1998, *Pamukkale Üniversitesi Denizli, PAÜ. Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı.
- Gökçer, N. (2017). Okulöncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Aile Katılım Stratejileri, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, ss. 334-348
- Güleş, F. ve Erişen, Y. (2013). Okul Öncesi Eğitimde Fiziksel Çevre Standartlarını Belirleme: Paydaş Görüşlerine Dayalı Bir Analiz, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı, 30, ss:129-130.
- Harrison, S. (2003). *Mutlu Çocuk*. (Çeviren, Murat Sağlam). İstanbul: Dharma Yayınları.
- Kol, S. (2015). Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitime Yönelik Algılarının Belirlenmesi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, ss:316-317.
- Oktay, A. (2004). *Yaşamın Sihirli Yılları*. İstanbul: Epsilon.
- Özgan, H. ve Aydın, Z. (2010). Okul-Aile İşbirliğine İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşleri. *e-Journal of New World Sciences Academy*, ss:31169-1189
- Parlayıcı, H.(2010). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Anne-Baba Eğitimine İlişkin Veli, Öğretmen ve Yönetici Görüşleri*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Reynolds, .J., (1992). *Mediated effects of preschool intervention. Early Education and Development* 3 2, pp. 142.
- Sevinç, M. (2006). Okul Öncesi Eğitimi Alan Çocukların Annelerinin Okuldan Beklentileri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2006).
- Sünbül, A.M ve Yavuz, M. (2004). *İlköğretim Okulu Öğretmen ve Velilerinin Veli Toplantıları Hakkındaki Görüş Ve Beklentilerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Şimşek, N. (2008). *İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğrenci Velilerini Okula Çekme Başarısı Hakkında İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin ve Öğrenci Velilerinin Görüşleri(Denizli İli Örneği)*, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli
- Temiz, G. ve Girgin Büyükbayraktar, Ç. (2014). The Relationship between the Self-Care Skills of Children Attending Preschool and Perfectionisms of Their Mothers. *Middle Eastern ve African Journal of Educational Research*, Issue 11 Year 2014, 4-25.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.